

◆ ST. OLAV ◆

Nr. 20—21

Oslo, den 23. mai 1939

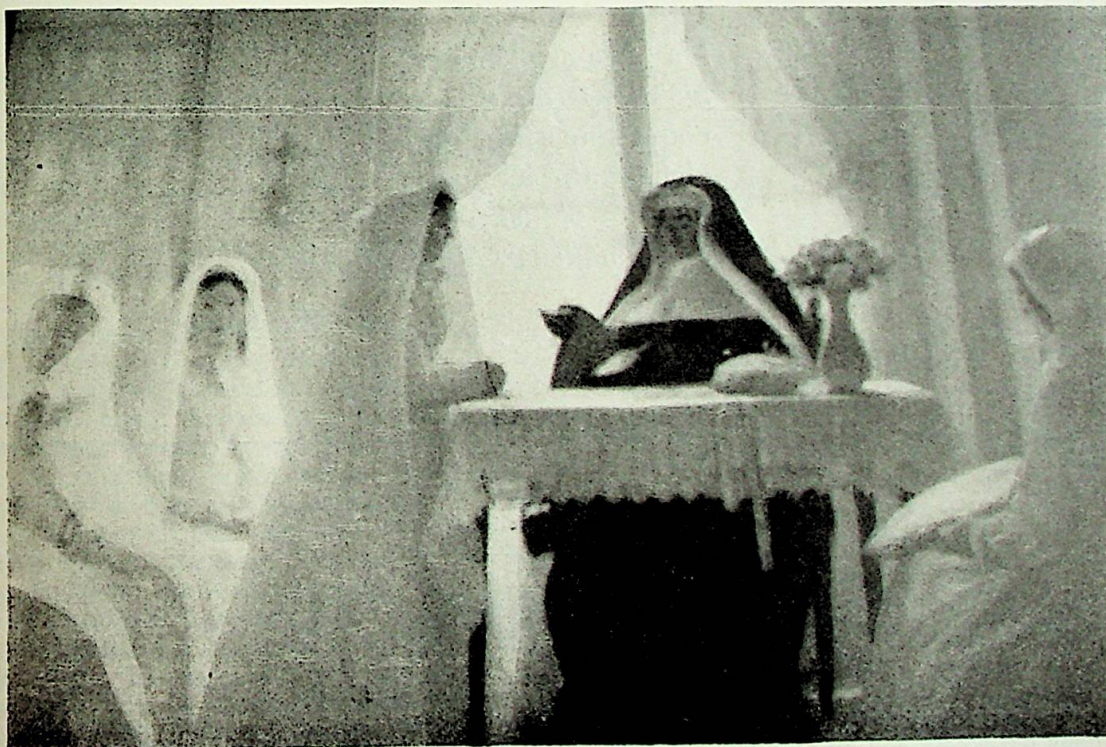
51. årg.

Redaktør: E. Dithmer-Vanberg. Medarb.: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland.

«St. Olav» utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2.50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. i hende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften. «St. Olav»s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743. Redaktøren privat 30487. — «St. Olav»s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5, I, er åpen mandag, tirsdag og fredag 9.30—3. Torsdag 9.30—7. Lørdag 9.30—1. Onsdag lukket. Utbetalinger kun tirsdag kl. 1—2.

INNHold: Fred etterlater jeg eder. — Pinsebønn. — Pinsens spørsmål. — St. Willibrord. — Kirke og stat i Amerika. — Vesterledens Munkevæsen. — Korsveien i Arenberg. — Fellesreiser. — Vår feriekoloni. — Bokanmeldelse. — Hvordan jeg ønsker St. Olav! — Herhjemme. — Kvinnens virke for hjem og Kirke. —

FRED EFTERLATER JEG DERE

Detail av et praktfullt maleri av Emile Renard, som av den ungarnske generalkonsul Røwde, Oslo, er skjenket biskop Mangers og ophengt i bispegården.

Pinsebønn.

*Kom Gud Helligånd,
bryt vår brødes bånd
med din allmakts kraft og nåde.
Vern oss, vis oss vei,
at vi snubler ei
i en verden full av ve og våde.*

*Pinseild, vær nær
med ditt stråleskjær
over livets mulm og møde.
Spred din glans og glød
over sorg og nød.
som en gyllen morgenrøde.*

*Pinsevind fra Gud
bær ditt blide bud
som et sakte sus i vårens lunde,
Kall i Jesu navn
inn i Kirkens favn
sjeler som mot lyset monne stunde.*

*Sign oss, styrk og sval!
Kors og kamp og kval
blir ved dig til himmelveie.
Derfor ber vi: Kom,
gjør til helligdom
sjelen som du fikk til arv og eie.*

*Da skal grøden gro,
kjærlighet og tro
vinne sine store seire.
Helligånd, vær nær,
hos din vidnehær —
da er nådens Gud i våre leire.*

K. Kjelstrup.

Pinsens spørsmål.

For snart to tusen år siden steg Helligånden i lysets og ildens skikkelse ned til menneskene, gjen-nemtrente dem, opfylte dem og skapte ved dem det skjønneste og vidunderligste verk historien kjenner: vår hellige katolske Kirke.

Frelseren selv stiftet den. Han gav den sitt eget liv og han dannet sin apostelskare og velsignet den, så den og dens etterfølgere kunde føre dette liv videre ned gjennom alle tider inntil verdens ende. Og en blandt den blev særlig utvalgt — en utvelgelse

som trådte i kraft allerede den første pinsedag: «— da stod Peter frem —» Vi vet med hvilket resultat — og vi vet om Kirkens resultater siden da, at åpenlyst for alles øine og i sjelens stille skjulte verden har dens åndelige verdier virket. Den har aldri stått og står heller ikke den dag i dag som et fremmed element på jorden — all ekte menneskelig kultur har den optatt, beåndet, gjen-født med et rent og varmt lys over sig, i sig, om sig. Derfor eier den en liturgi som gir uttrykk for

det skjønneste og dypeste, mennesketanker noen gang har tenkt, og i sin gudstjeneste kan den bringe Gud et offer av det beste og største han selv har nedlagt i menneskeånden.

*

Men hvorledes er det nu med vi, dens barn som lever idag? Hvorledes er *vår* tunges ild, *vårt* hjertes varme, *vår* tankes lys? Er vi av Guds nåde, i Kristi etterfølgelse og med den Hellige Ånds opplysning som lemmer av Kirkens mystiske legem lumen de lúmine? Feirer vi Kirkens fødselsdag slik at vi i sannhet gjør ære på den? Det reiser sig på dette grunnlag to pinsespørsmål som vi må finne det helt ærlige svar på før vi verdig kan holde den hellige pinsefest. La oss overveie dem sammen.

I

«Fikk dere ikke den Helligånd?» spør Paulus disiplene i Efesus og de gir ham til svar: «vi vet ikke en gang at der er en Helligånd!» Hvis apostlen idag stilte dette spørsmål til oss vil visst ingen av oss gi det samme svar, men allikevel kan det jo være at det er grunn til det om vi lodder dypere i vår sjel enn like til dens overflatebevegelser. Preger Helligånden virkelig hele vår ferd eller er det desverre ikke langt mer slik at vi er så helt opfylt av vår egen ånd, vår naturlige subjektivitet, så det ikke blir plass i dagliglivet for Guds, for Kristi og hans Kirkes ånd: for den sanne kjærlighet og den sanne offervilje? Ti hvad hjelper det at vi i det ytre samles i kirkene til felles bønn og andakt på søn- og helligdager, når vi umiddelbart etter og på alle hverdager står splittet fordi hver av oss kun søker *egen* fremgang, *egen* lykke, *egne* mål?

Da Kristus lover apostlene at Talsmannen, den Helligånd, skulde bli sendt dem fører han til, at også denne verdens fyrste skal komme som ikke har noen del i ham. Sannheten i disse ord har vi alle erfart men dessverre ikke alltid erkjent så klart, at vi har kunnet vokte oss for denne fyrstes virke i vår sjel når han vil forlede oss til i første rekke å ta hensyn til det, som hører hans rike til: vår egenkjærlighet, vår ærgjerrighet, vår forfengelighet, og derfor lar oss forføre av hans ånd. Nettop forføre, ti fristeren har ikke glemt sine gamle kunster: å komme i slangeham så vi ikke opdager hvilken ånd han vil ha oss til å tenke, tale og handle i. Til og med kan han få oss til å fornekte den objektive sannhets, Guds ånds, eksistens og ene tro på våre egne meninger og fordømmes suveræne verdi.

Men dermed har vi også mistet klippegrunnen under våre føtter og befinner oss på selvillusjonens skrøpelige og gyngende plan. Fast fot får vi først igjen når vi vender oss til Peter der han den første pinsedag «stod frem». Ti hvorledes fikk han sin store slagkraft? Jo, gjennom sitt dype fall og oppreisning, gjennom selverkjennelsens gråt. Først da han hadde tapt all tro på sig selv kunde troen på

Frelseren, troen på Kristus, den kristne sannhet, finne plass og råderum i hans sjel og danne den til et kar for åndens virke. Da først blev han selv til et tempel og dermed en «levende sten» i det store Guds tempel, dets menneskelige grunnsten som Kristus kunde bygge sin Kirke på.

I gråten over oss selv ligger *vår* vei til den sanne pinsefest.

II

Ti det annet store pinsespørsmål lyder slik: «Vet dere ikke at dere er Guds tempel og den Helligånd bor i dere?» Vet vi det slik at vi i *dette* tempel feirer en daglig offerhandling, idet vi erkjenner våre feil og skrøpeligheter og i forening med Kristus i oss opofrer dem? Står det oss klart at det er denne holdning som betinger en høiere verdi og et varig resultat av vår deltaing i det hellige messeoffer i vårt store felles kirketempel her på jorden? Alle har vi våre kors å bære — men tenk om vi kunde bære dem i Kristi ånd: som soning, som offerhandling med vår viljes fulle tilslutning! *Da* kan vi nemlig realisere «det almindelige prestedømme» og *da* er vi først nær det store mål som Kristus stiller oss: «dere skal være mine vidner!»

Er vi det? Ser den oss omgivende verden Kirkens hellighet avspeilet i vår ferd: «se hvor de elsker hverandre!» — merker den oss omgivende verden gjenskinnet av vår tunges ild som kjærlig varme? Stråler det ut fra oss den fred som Kirkens stifter har etterlatt oss som sin evige gave? Kan det med sannhet sies om oss, vår hellige Kirkes barn, nu *denne* pinsefest som det blev sagt om de første Kirkens barn: «*da pinsefestens dag var kommet var de alle samlet på det samme sted* —»? Eller går vi tross alt allikevel hver vår vei med undtagelse av noen få korte andaktsstunder vi befinner oss i kirkene?

*

Herren gi oss styrke til å kunne gi det riktige svar på disse spørsmål — svar som er «ikke i ord men i *kraft*» —!

Så ber vi til slutt med pinsedagens

Kirkebønn:

Gud, du som idag har undervist våre hjerter ved den Helligånds opplysning, gi oss i den samme ånd å forstå det som er rett og alltid glede oss ved dens trøst.

Stillebønn:

Herre, vi ber dig hellige de offergaver vi bærer frem og rensse våre hjerter ved den Helligånds opplysning.

Sluttningsbønn:

Herre, vi ber dig om å la din Helligånd rensse våre hjerter, bestenke dem innerst inne med sin dugg og derved fruktbargjøre dem.

St. Willibrord

739—1939.

For kort tid siden feiret Luxemburg sitt hundreårsjubileum som selvstendig stat og i disse dager står landet atter i festens tegn. Fra nær og fjern er kirkelige dignitarere stevnet sammen for å feire 1200 års minnedagen for landets vernehelgen St. Willibrord — en misjonærskikkelse av sjeldne dimensjoner og bemerkelsesverdig ikke alene ved sitt liv men også ved sin kulturelle innsats gjennom det abbedi han grunnla og som gjennom 1200 år har vært en stedse rinnende fornyelseskilde for kunst og videnskap. Echternachs navn er for mange mennesker blitt et symbol på fromhets, klokskaps og kunstens verdier — et søkt valfartsted hvad den store årlige vårprosjon stadig bevidner.

St. Willibrord selv fødtes i Northumberland som sønn av en av den angelsaksiske kong Alkrids beste menn, den tapre og fromme Wilgils. Både han og hans hustru var elsket og aktet og i deres lykkelige ekteskap manglet kun én ting: en sønn. Tidlig og sent bad de til Gud for dette ønskes oppfyllelse og endelig blev det moren åpenbart i en drøm at det vilde skje men at Gud krevde at gutten skulde vigles hans tjeneste.

Willibrords fødselsår angis å være 658. Hans mor døde umiddelbart etter og faren bragte ham til det berømte kloster i Rhypon, hvis ledelse da var overtatt av den kloke og høit begavede abbed Wilfrid. Med kjærlighet mottok han sin unge myndling og med kjærlighet tok han sig av hans opdragelse, lærte ham å tenke logisk og føle en menneskekjærlighet som omfattet hele verden. Samtidig blev han innprentet lydighet mot Kirken ved en viljetrening som gjorde ham personlig fri, fordi han lærte å

mestret sig selv, og da hans medfødte organisatoriske og administrative begavelse efterhvert gjorde sig sterkere og sterkere gjeldende fikk han betrodd store og betydningsfulle oppgaver. Og for å sette kronen på verket drog Willibrord umiddelbart etter å ha avlagt de evige løfter over til Irland og underkastet sig den strenge asketiske disiplin i klostret i Rathmelsing. Han vandret ad den indre mystiske vei og da han endelig følte sig kalt til å opta en direkte misjonsvirksomhet var han såvel åndelig som legemlig vel utrustet til denne store oppgave. Men først mottok han den hellige prestevigsel og i 690 kunde han begi sig, ledsaget av elleve nidkjære ordensbrødre, til sine lengsles mål, det den gang fjerne Frisland.

Skibet kastet anker i en av de største frisiske havner mellem Maasflodens og Rhinens utløp, men det skulde snart vise sig at forholdene var meget ugunstige for all misjonsvirksomhet. Befolkningen var av en kraftig og egensindig type, nærmest bestående av krigere og sjømenn — de siste gikk ikke av veien for å drive både slavejakt og slavehandel om det frembød sig leilighet dertil. De elsket sin nasjonale frihet og uavhengighet og levet i stadige feider med nabofolkene, særlig mot frankene vest for Schelde. I Radbod hadde de på denne tid funnet sig en fører, som holdt den gamle gudelov i ære og gang på gang seiret over fienden. Men nettop da Willibrord landet med sitt følge hadde frankene besatt den sydlige del av landet, og Radbod søkte derfor av all makt å verge det som var tilovers mot fremmed innflytelse. I misjonærene så han kun spioner for ham ukjente makter og Willibrord blev nødsaget til å søke støtte hos Radbods motstander, majordomus Pepin, som gav ham så vennlig en mottagelse at en frisisk kirke snart begynte å blomstre op.

Da var det Willibrord viste en fremsynthet som var sjelden for den tid. Han forstod at en misjonsmark måtte knyttes fast til Rom og Petri Stol om den skulde ha fremtiden for sig — hvilket var en tanke som lå hans ledsagere, de irsk-skotske misjonærer fjern. De arbeidet opofrende og ivrig men helt planløst, og det kom derfor ikke til organisert samarbeid mellem dem hvilket svekket virksomheten og i lengden kunde bli skjebnesvangert. Willibrord vilde en kirke i tettest mulig forbindelse med Rom, og han foretok i dette øiemed sin første reise til den evige stad, hvorved han blir den første nordiske apostel som søker personlig å få pavelige direktiver for sin gjerning. Han er banebryter for en helt ny misjonsmetode som skulde bli av gjennomgripende

Keiser Maximilian I. besøker Echternach abbedikirke 1512
(gl. maleri i Echternach)

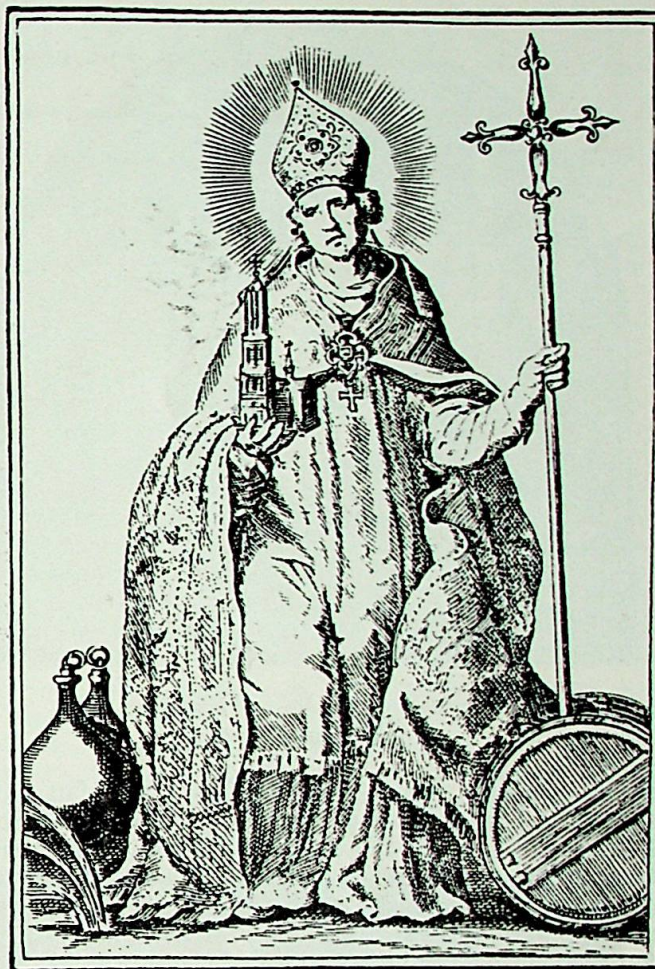
betydning ikke alene for Frislands omvendelses-historie men også for hele Tysklands.

Det var en lang og besværlig reise: med en stor robåt ned av Rhinen til Basel og derfra over de sne-dekte alpepass til Italias sol og blå himmel. Han forelegger sine misjonsplaner for pave Sergius, som forbauset lytter til og med glede gir dem sin vel-signelse idet han forlener Willibrord med en pavelig sendemanns verdighet og gir ham rike gaver. Styrket ved sitt samvær med Kristi stattholder vender Willibrord hjem — for i de nærmeste år fremover å foreta det ene fredelige erobringstog etter det annet land og strand rundt. Han retter sine skritt mot alle steder, går inn i alle hjem og forvandler avgudsbilledene til krusifikser og offerstedene til høialtre. Snart blev landets stormenn opmerksom på hans ferd og gledes over dens gode frukter. Også de støtter ham nu — i 693 skjenker således hertug Rohing ham apostelkirken i Antwerpen. Andre gaver følger etter og ved sin død kan Willibrord overlate sin stiftelse i Echternach vidtstrakte og rike jord-eiendommer.

Men Frisland hadde ennå på lenge ingen biskop og led under savnet av en egen overhyrde. Willibrord var selvfølgelig den nærmeste til å beklæ denne verdighet, men han ønsket å få pater Suidbert utnevnt. Pepin satte sig imot dette og hans ønske var lov — ikke minst fordi paven selv forstod at Willibrord var den rette mann. Han kalte ham atter til Rom og en novemberdag i 695 eller 696 vigslet han selv Willibrord til biskop idet han samtidig gav ham en erkebiskops verdighet under navnet Clemens.

I 698 opholdt Willibrord sig i Trier og traff der abbedissen Irmina, hvis kloster skulde bli spiren til den store stiftelse i Echternach. Klosteret var opprinnelig beregnet som herberg for de omvandrende skotske misjonærer og var en meget beskjeden bygning. Men Willibrord forstod at nettopp dette uanselige sted kunde bli det strategiske støttepunkt for hans korstogsferd over hele landet og det lykkedes ham å realisere sin tanke. Det nye abbedi som blev grunnlagt der blev et kulturcentrum hvorfra det utgikk nye impulser og tillike kunstneriske innsatser som skulde skaffe det europeisk berømmelse.

Men Willibrord selv slog sig ikke til ro på dette skjønne og fredfylte sted — stadig lå han på reisefot og legenden vil vite at han er den første som har forkynt Kristi evangelium i Danmark. Der fantes dog ikke grobunn for dets tanker der og Willibrord måtte skuffet tiltre hjemturen, hvor hans skip i øvrig strandet på Helgoland. Mens han ventet på at det skulde bli reparert misjonerte han og hans ledsagere med hellig nidkjerhet og var flere ganger martyrdøden nær. Han slapp dog derfra og fortsatte sine reiser i øst og vest, som bl. a. i 710 førte ham til Paris. Der møttes han av Karl Martell, som 22 år senere skulde redde den vesterlandske kultur fra sarasenenes angrep. Han bad Willibrord døpe sin sønn, den senere franske konge.

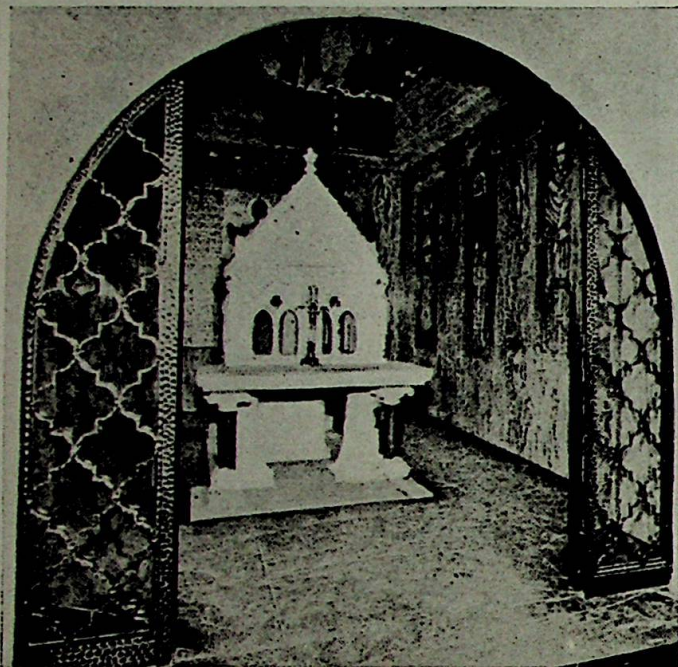

St Willibrord.

Fra Seine til Elben, fra Nordsjøen til Vogesene, fra Schelde til Ardennerkogene strakte sig St. Willibrords misjonsmark. Dog en bød ham alltid tross: Radbod, frisenes fører. Frisland var lukket for ham, men istedet erobret han Thüringen for Guds rike — en erobring som blev fortsatt og fullført av hans elev Bonifacius. Denne blev hans stadige ledsager, disippel og venn. Men i 726 var det slutt med Willibrords krefter —

En stille aftenstund banker en vandrør på klosteret i Echternachs port. Som kampdyktig vender Willibrord hjem fra livets slagmarker, hvor han i så mange år utrettelig har kjempet for Guds rike idet han som en hjemløs har gått fra land til land med evangeliet som sitt følge. Nu kunde han ikke mer leve for andre — nu vigslet han sine krefter til å kunne dø for sig selv, for sin sjels frelse. Biskopen av Echternach levet i klosteret som den ydmykeste av alle klostrebødrene, han opfylte alle klosterpliktene med største nøiaktighet og d. 7. nov. 739 døde han i hellighetens ry. Under krypten i klosterkirken stedtes han til hvile, og snart blev graven et valfartsted hvor menneskene søkte hjelp og trøst. Hver vår går ennå store prosesjoner til Echternach

St. Willibrords grav — den nye konfessio, reist i anledning jubileet.

med tilslutning fra alle verdenshjørner. Man har forsøkt å hindre disse prosesjoner men det er aldri lykkedes — i år blir de av særlig høitidelig karakter. Over graven er reist et praktfullt Confessioanlegg og her vil jubileumshøitidelighetene nå sitt høidepunkt pinsedag — i takk til Gud for hvad han skjennet menneskeheten i St. Willibrords hellige skikkelse.

Kirke og stat i Amerika.

For noen tid tilbake mottok president Roosevelt i en lengere audiens biskopen av Omaha, mgr. Ryan, som fra 1928—35 var rektor magnificus ved det katolske universitet i Washington, og dr. Sheeky, dekanen for det teologiske fakultet sammesteds. Disse to høit ansatte geistlige personligheter forela presidenten en plan, hvorefter de foreslog å få i stand en rundflyvning gjennom de sydamerikanske stater i den hensikt å studere de religiøse forhold de forskjellige steder for å utfinne om det var mulighet for å etablere et snevrere samarbeid mellom katolikkerne i U.S.A. og i de sydamerikanske republikker. Begge prelater konfererte også med statssekretær Cordell Hull og resultatet var at planen blev satt ut i livet. I fire uker reiste de 18 000 mil i fly og efter sin hjemkomst oversendte de president Roosevelt en inngående rapport over sine erfaringer. Den meget detaljerte beretning blev også tilstilt det amerikanske episkopat.

Det fremgår av den at Sydamerikas katolikker ønsker av hele sitt hjerte å få i stand et samarbeid med sine trosfeller i Nordamerika for bedre å kunne

forsvare den demokratiske rett og frihet mot den totalitære ny-hedenskap. I alt har Sydamerika 65 millioner katolikker som er den Hl. Stol meget hengivne — således har 8 av Sydamerikas republikker diplomatisk forbindelse med Vatikanstaten. I Brasilien alene er det 40 millioner katolikker — det samme antall som i hele Italia. De to nordamerikanske geistlige førte lange samtaler med sine sydamerikanske confratres og med innflytelsesrike lægmenn. De fikk et bestemt inntrykk av at man ventet sig mer av U.S.A.s katolikker enn man til dato hadde fått og betraktet et nært samarbeid som særdeles ønskværdig, men at initiativet til dette måtte utgå fra de langt bedre organiserte og økonomisk stilte katolikker i U.S.A.

I Brasilien gjorde man oppmerksom på at den lokale kirke kun talte 6000 geistlige — et meget lavt tall i sammenligning med U.S.A. hvor der er en prest for hver 700 katolikker. Man henstilte derfor innstendig at man fikk tilsendt noen misjonærer, da man foreløbig ikke kunde dekke behovet fra befolkningen selv.

Efter alt å dømme er det klart at det er ikke jordbunn for nazismen i Sydamerika, men den gjør veldig propaganda og det er vel et spørsmål om denne ikke i lengden vil gjøre sin innflytelse gjeldende.

Rapporten anbefaler å la utgå en sterk og intens propaganda fra U.S.A. — navnlig gjennom kringkastingen. De tyske nazister oversvømmer den sydamerikanske presse med gratis stoff, og helt bevisst legger dette an på å fremstille U.S.A. i et dårlig lys.

Radioutsendelsene på kortbølge mellem Tyskland og Sydamerika skjer på spansk og portugisisk og forfekter selvfølgelig ivrig den totalitære statstanke. Et praktisk resultat av reisen var et tilbud fra Venezuelas president Contares om å stille gratis hus og jord til rådighet for et seminar som skulde ledes av geistlige fra U.S.A.

Men foruten prester trenger Sydamerika katolske lærerkrefter og i det hele tatt akademisk utdannede hjelpere, og mgr. Ryan og dr. Sheeky går i sin rapport sterkt inn for at det amerikanske episkopat og den amerikanske regjering gjør hvad de kan for å avhjelpe savnet.

Det anbefales

å besøke Syforeningens og Arbeidsklubbens tilstelninger — se annonse på 3. omslagsside. Det er et stort og uegenyttig arbeid syforeningen utretter — vi har alle dens mange flittige hendere gjerning i erindring fra de imponerende utstillinger den ved juletid avholder. Men skjont damene er eksperter i å utnytte «det tiloversblevne så intet forekommer» må de dog en gang imellem be om hjelp økonomisk også — en viss basis i kroner og ører er uundværlig selv for deres flid og oppfinnsomhet — og med støtte av den like så prektige «arbeidsklubb» appellerer de nu til vår velvilje — man fristes dog mer til å si, vår egenkjærlighet, da vi alle fra før vet hvor rikholdig og vakker en utlodning fra arbeidsklubben er!

Vesterledens Munkevesen.

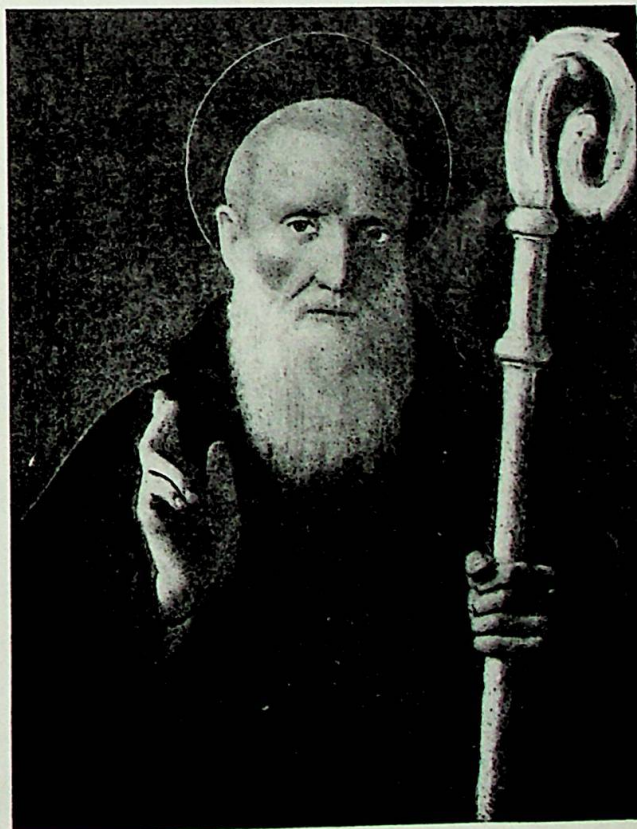
Av Sigrid Undset

Som man vil erindre fra «St. Olav»s påskenummer foreligger nu 3. og siste bind av pastor Peter Schindlers store verk «Vesterledens Munkevesen», med særlig henblikk på Benedikt av Nurcia. Fra protestantisk hold er alle tre bind blitt mottatt med stor anerkjennelse — således har Slottsprest Oscar Geismar behandlet det i en lengere kronikk i «Kristeligt Dagblad» (23/3—39) og professor dr. phil. Valdemar Vedel i en kronikk i «Politiken» (15/4—39). Pastor Geismar konkluderer sin anmeldelse i ønsket om at forfatteren må «møde forstaaende Anerkendelse også udenfor den Kreds for hvem hans Bog i første Linje er skrevet», men selvfølgelig er det en særlig glede for alle pastor Schindlers trofeller, når hans arbeid vurderes etter fortjeneste ved at den samme anerkjennende forståelse møter ham innenfor vår egen krets, til og med fra en så kyndig penn som Sigrid Undsets. Nedenstående artikkel har stått i «Tidens Tegn» for 13/5.

Første del av dette verket utkom i 1931, den andre i 1936. Og i år har da endelig Peter Schindler kunnet avslutte sitt kjempearbeid — en monografi over ordensvesenet innen den katolske kirke, bygget på forskningens nyeste resultater — med tredje og siste bind. Den første delen, om Oldkirkens munkevesen, redegjorde forresten også temmelig utførlig for beslektede fenomener i før-kristen tid og hos ikke-kristne religionssamfund. Sammenslutninger av menn — sjeldnere av kvinner — som finner livets mål i å berede sjelen til å oppleve møtet med det gudommelige finnes jo innen de fleste av dem. Og som ett av midlene til å opnå herredømme over de vegetative og instinktsbunne livsytringer og til å innordne driftenes kaos under viljens makt har de fleste av disse sammenslutninger drevet systematisk askese. Jesu ord til den rike mann i evangeliet har i virkeligheten neppe virket så overraskende på tilhørerne. Det nye var at Jesus innbød gutten til å følge sig — istedetfor å foreslå ham å slutte sig til en essenerkoloni for eksempel. Essenerne hadde nettop gitt bort alt for å følge askesens vei til større fullkommenhet. — Noen direkte forbindelse mellom essenerne og de første kristne samfund kan man imidlertid ikke påvise. I den første kristentiden blev de gudviede asketene og jomfruene boende i sine hjem, og det var nærmest forholdene på hvert enkelt sted som avgjorde, om de kunde vie sig til et kontemplativt liv eller kom til å overta bestemte funksjoner i menigheten. Først da kristenforfølgelsene drev de troende skarevis ut i ørknerne på begge sider av Nildalen begynte asketiske eneboere å slutte sig sammen, fra først av i små grupper på en to-tre menn. Yngre kristne kom og sluttet sig til dem som disipler. Og uten at noen egentlig hadde planlagt det opstod den kristne coinobitisme, — et mere eller mindre organisert samliv i klosterhjem. Mon det forresten er mange som vet, at enda eksisterer der noen små klostre av denne arkaiske typen i den libyske ørken og på Sinaihalvøien, hvor fattige koptiske munkar lever omtrent som de primitive ørkenfedrene? I sin siste bok, Through Lands of the Bible forteller H. V. Morton — hvis første reise-

skildringer, i I Mesterens Fotspor, også er utgitt på norsk — om sine besøk i noen av disse verdensfjerne tilfluktsstedene for oldkristelig fromhetsliv.

Den andre delen — den omfangsrikste av de tre — var helt og holdent viet Benedikt av Nurcia og benediktinismen. Og pastor Schindlers forkjærlighet for St. Benedikt og alt som er av hans vesen fornekter sig ikke i dette tredje bindet heller. Benediktinerordenen gjennom blomstringstider og forfallsperioder, gjenfødelse og nye blomstringstider har fått en bred plass. For forfatteren er det ikke tvil om at Benedikt og Benedikts regel er en aldri tynende kilde til foryngelse og ny kraft, hver gang Kristi Kirke er i fare for å bli korrumpert av lunkenhet, lathet og verdslig sinnelag hos de ledende og kirkefolket, eller de troende blir motløse og sløve under angrepene av fiender utenfra. Benedikt er den udødelige reformator, fordi han så makeløst klart og praktisk har lært det kristne menneske å samle sig til Guds tjeneste med hele sin personlighet — følelsen, forstanden og viljeslivet. Får følelsesreligion, eller forstandskristendom, eller en ensidig viljesfromhet utvikle sig på bekostning av de andre sjelfunksjoner opstår den forvridde eller ensidige religiøse psyke som er ophav til de fleste kjetterier.

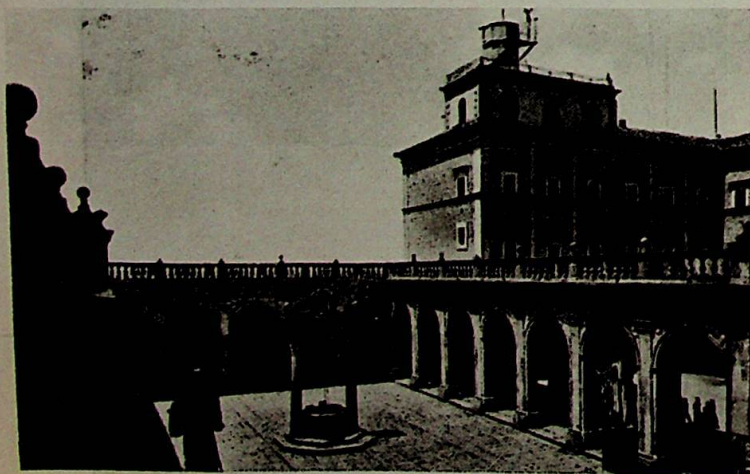
St. Beneaikt, — Montecassino.

For den gamle romer stod det som noe selvfølgelig at synd betyr sykdom, sjeelig splittelse, og at synderen som for alvor tar imot tilgivelsen og det nye liv i Kristus må bli et helt og sunt menneske. Jo sundere sjelen er, desto klarere oppfatter den hvad den er skapt for — å elske og dyrke Gud, desto lettere har den for å gi sig hen i Guds og nestens tjeneste — sykdom, både legemlig og sjeelig, tvinger til selvoptatthet. Klosterlivet efter Benedikts regel med den felles liturgiske gudstjeneste, opus, og håndens og åndens arbeid, labor, blir både mentalhygiene og et arbeidsfelt som utvider sig, efterhvert som munken tar til i sjeelig helse.

Et avsnitt behandler de nydannelser som opstod, hver gang reformiver, eller nye strømninger i tiden, eller en sterk og særpreget personlighet avstedkom krysning mellom den klassiske benediktinerregel og nye ideer som ofte i virkeligheten var uforenlig med dens ånd. Den orientalske forkjærlighet for eremittliv og streng askese som Benedikt hadde reagert imot, da han satte fellesliv og positivt arbeid i Guds og menneskers tjeneste mot enecellen og søilehelgenenes asketiske rekordprestasjoner, dukket op igjen hos camaldulenserne og i noen grad hos cistercienserne. Den middelalderlige dyrkelse av lydighet og troskap mot høvdingen — pave, keiser, konge eller lensherre — var en av årsakene til at man søkte munkevesenets fornyelse i sammenslutning av mange klostere under en hersker, generalabbeden. Cluny og Citeaux mente om sig selv, at de var barn av fader Benedikt, og de enkelte munkers kunde nok leve sitt personlige fromhetsliv under hans inspirasjon. Men klosterforbundet var organisert ut fra prinsipper som stod i skarp motsetning til hans: at hvert benediktinerabbedi skal være hjem for en familie av valgfrender som selv velger sin abbed og adlyder ham som sønner sin far.

Efterhvert som byene og borgerne kom til å spille en større rolle i folkenes liv blev de veldige sammenslutninger av «reformerte benediktiner-klostere» lite skikket til å fylle en av munkevesenets hovedopgaver — å være kristenfolkets salt. Blandt annet *skulde* de gamle klostrene ligge på landet; de skulde leve

Monte Cassino.

av sitt gårdsbruk — selv om gårdsbruket for lenge siden hadde vokset ut til et storgods og munkene lot det drive av legbrødre og byggselsmenn. De hadde utarbeidet konstitusjoner så vidtløftige så de aldri kunde bli helt gjennomført i praksis; de var tynget av sin egen rikdom og sammenvokset med hele feudalsystemet. Nye krav skapte nye ordener. Regulære kannikkerorganisasjoner av prester som bodde sammen og førte klosterlig liv, men drev sjelesorg ute i menighetene og folkemisjon. Lignende forsøk i det små — på å samle alle prestene ved en biskopkirke eller større sognekirke i en felles husstand med felles andaktsliv, hadde vært gjort snart her snart der helt siden kirkens oldtid; bl. a. hadde St. Augustin fått i stand en slik ordning ved sitt biskopsete i Hippo. Så kalte de regulære kannikker sig augustinere. Augustinerreglen, med tillegg av særskilte løfter — om å vie sig til sykepleie, folkemisjon, menighetsarbeid, undervisning o.s.v. — blev grunnlaget for de fleste ordener hvor munkene også skulde være prester. (Hverken den oprinnelige benediktinerregel eller fransiskanernes forutsetter som almindelig at munken blir prestviet, — St. Fransiskus selv hadde ment å oprette en orden av legpredikanter.)

Korstogenes impulser til nydannelser blir gjennomgått: ridderordene som fikk en kort og tragisk saga, hospitalsbrødrene som opprettet de første ambulanser og grunnla det offentlige hospitalsvesen i Europa. Sorgen over de kristnes skjebne som blev bortført i fangenskap førte til at der blev stiftet ordener for løskjøpelsen av fanger, — i flere av disse måtte munken avgi løfte om å stille sig som gidsel, når man manglet kontanter til å løskjøpe en fange. Trinitarierne frikjøpte efterhvert ca. 1 million fanger, mercedarierne som var en større og rikere orden enda flere. Begge disse ordener kom tidlig til å drive hedningemisjon og fortsatte som misjonsordener, da Islams makt var blitt redusert.

Tiggerordenernes opståen og virksomhet blir utførligere behandlet, og et lite avsnitt er viet St. a Birgitta, som satte «det nordiske husfrueideal inn i ordensvesenet» som pastor Schindler uttrykker det: skjont hennes orden omfattet både nonner og prester har abbedissen den timelige administrasjon.

Ordenslivet i sen-middelalderen og renessansens første tid er tegnet på forholdsvis bred kulturhistorisk bakgrunn. Abbedierne forfalt og de altfor valne reformforsøk førte bare hist og her til bedring. Katharernes og albigensernes kjetterier sprer sig i Sydeuropa, hvor berettiget forbitrelse over korrupsjonen innen kirken parrer sig med orientalske religiøse spekulasjoner som i virkeligheten ikke hadde noe idéinnhold felles med kristendommen: de postulerer to skapere, en god, Gud, som har skapt ånden, og en ond gud eller djevel som har skapt materien. Kristus er ånd av den gode ånd og derfor er det umulig at han kan ha tilsølt sig med et legemlig liv, hans «fødsel», «død» og «opstandelse» var bare fantasmagorier. Inkvisisjonens rolle i kampen mot disse retninger, og tiggerordenenes innsats i folkets religiøse liv blir gjennomgått.

Luthers person og de kriser som førte ham til

brudd med kirken får sitt kapitel, Calvin og Zwingli en kort omtale. Reformasjonens teologiske stilling til klostervesenet blir derimot utførlig behandlet, likeså motreformasjonen og den rekke ordner den avfødte — ordener av en helt ny struktur, svarende til en ny tids krav. Allerede tiggerordenene hadde brutt med stabilitetsprinsipper — munkens rett og plikt til å bli i det klosterhjem som han engang hadde trådt inn i. Tiggermunkene trådte inn i en orden som flyttet sitt personale fra by til by og fra land til land, hvor hver enkelt kunde gjøre nytte, og de erstattet det livsvarige abbedembede med forstanderstillingen — en prior eller gardian valgt på åremål. Nu kom der nye ordener som ytterligere avskaffet korttjenesten, enkelte tilmed ordensdrakten, — felleslivet får et formål utenfor klostret, i skolen, i sykepleien, i menighetsarbeidet eller misjonen. Mange av dem kalte sig forresten ikke ordener, men kongregasjoner eller kompanier.

Bare ett av disse får en mere inngående behandling — Ignatius Loyolas Jesu Selskap. Portrettet av Ignatius — fra hans romantiske og eksentriske ungdomstid til han blev den vise, milde, charmfulle gamle general, men alltid med den samme jernvilje og eventyrlige arbeidsevne — er tegnet med stor finhet. At ordenen for all fremtid blev preget av sin stifters ånd har vært dens styrke og dens svakhet. Alt i Ignatius' levetid hadde jesuiterne, gjennomtrengt av hans brennende apostoliske begeistring, spredt sig over det meste av den dengang kjente verden — med kollegier og studiehuser rundt i Europa, mens skarer av misjonærer, rede til alle anstrengelser, studiet av de selsomste asiatiske eller indianske sprog og tilpasning til alle mulig og umulige livsvilkår, martyrdøden under alle tenkelige eller utenkte pinsler, søkte ut over land og hav så langt noen kjente vei, og enda lenger. At en så kamplysten kirkens stormtropp måtte få fiender i hopetall er bare naturlig — av rene og urene grunner blev den angrepet av konservative katolikker som fant dens metoder avskrekkende nye, av protestantiske teologer som oppfattet dens slagkraft, av kongemøtresser som fikk vondt av dens strenge sedelighetskrav, av puritanere som fant det for beskjedent, av enevoldskonger fordi den hevdet at samfundets vel gikk forut for monarkiets ukrenkelighet, av asiatiske despoter og franske og spanske guvernører fordi den tok de innfødtes parti mot makthaverne. Når pastor Schindler skriver at de tåpelige og vulgære former for overtroisk jesuiterredsel neppe lenger interesserer den civiliserte del av Europa er det vel usikkert om han har rett. De vederheftige angrep på ordenen gjennomgår han omhyggelig — ordenen er sterkt systematisert, og har alle de fordeler et system kan ha — og alle de tilsvarende skavanker. En personlighet som et system er uavvendelig overfor får ikke noe ut av det, på ham virker det likefrem skadelig. Og den der bare spenner over få registre i sin religiøse psyke når aldri lenger enn til svak efterføling av de sterke affekter som systemet tilsikter. Og ikke Ignatius selv, men vel ordenens lojale og beundrende stolthet over sin

åndelige far avlet quel po di superbia, den lille smule hovmod, som bl. a. en gang ført til at den i firti år blev ophevet.

Under eneveldets, opplysningstidens og revolusjonstidens stormer på kirken og klostervesenet kom da jesuiterne til å stå for det første angrep. De siste kapitler om disse avsnitt, og om ordenslivets renesanse i det nittende århundre gir i konsentrert form en utredning av stoffmasser som sikkert er temmelig lite kjente i den blide tro, at det var i opplysningens og fremskrittets tjeneste at de uavlatelige forsøk på å svekke, kneble og lemleste kirken blev gjort, — selv om mange av angrepene blev ført av menn som mente om sig selv, de arbeidet i opplysningens og sannhetens tjeneste og ikke hadde noen mistanke om at de sannheter de kjempet for nokså fort skulde utrangeres og havne i de yngre lag av folkelig overtro.

Hvad jeg personlig beklager er at pastor Schindler har kunnet ofre bare en minimal plass på de kvinnelige ordeners historie og på den veldige innsats i Europas kultur som nonner og ordenssøstre har ydet — fra den tidlige middelalders benediktinerinner, som fostret generasjoner av biskoper, prester og misjonærer ved sine klosterscholer, høimiddelalderens forfatterinner av mystiske og religiøse skrifter som den dag idag gir åndelig næring til utallige katolske kristne — Gertrudis', Mechtildis' og Katarinas skrifter trykkes og leses da den dag idag både i enkle utgaver som populære andaktsbøker og videnskapeilig i studieøiemed — til den stadig økende strøm av skolesøstre og søstre som viet sig til menighetsarbeid og sykepleie. Da Florence Nightingale fant ut, at også i den konfesjon som hun tilhørte måtte vel kvinner kunne påta sig hospitalsarbeid uten å miste sin kvinnelige ære og verdighet søkte hun om å få lære sykepleie i et av Moder Aikenheads sykehjem, og det var Moder McAuleys datterhus i Bermondsey som på en dags varsle gav henne fem søstre med til Krim. Det var eksemplet fra de katolske ordenssøstres sykehuser som førte til opprettelsen av den første tyske diakonissestiftelse, — det gikk omsider op for mannfolkene innen den protestantiske verden at det var en samfundsfare, når de av bare skrekk for å slippe dotrene av «anstendige hjem» ut på baner hvor de kunde få vite noe om «livets skyggesider» og menneskenes skumlere meritter, overløt de syke i hospitalene til gamle og fordrukne våkekoner — ofte forhenværende prostituerte — og sykepleien i hjemmene til kvinner av den typen som Dickens har forevigt i Mrs. Gamp.

Imidlertid er pastor Schindlers bok som den foreligger en bedrift av rang. Den behandler et emne av grunnleggende betydning ikke bare for kirkehistorien, men også for Europas kulturhistorie, med lærdom og grundighet. Den bør ikke mangle i noen av de betydeligere offentlige boksamlinger i Skandinavia, og heller ikke i noe privatbibliotek, hvis eier spesialiserer sig på historisk litteratur og har råd til å skaffe sig den.

Sigrid Undset

Korsveien i Arenberg

Det ligger sommerdis over Rhindalen. Koblenz er våknet til liv, ferdsele er alt livlig i gatene, og barhodede menn og kvinner går med energiske skritt til sitt arbeide.

Vi turister kan le dovent mot morgensolen og trekke inn den friske luft i fulle drag, — godmorgen, søte lediggang, godmorgen, lyse, skjønne Koblenz, godmorgen, herlige Rhindal med dine praktfulle landskaper, dine storslåtte minner og dine fortryllende «Gaststätte»!

Hvor skal vi hen idag? Vi kikker på vår time-

Kirke og kloster i Arenberg.

plan, vi bør ta en tur til Arenberg, står det. Det skal være en kirke der, bygget av alle sorter sten som finnes i Tyskland, meget severdig, sa vår protestantiske venn som anbefalte oss den.

Bilen fører oss over Rhinbroen, og etter en kortere kjøretur stanser den. Vi befinner oss i en skråning, og kirken og prestegården vi er stanset ved, ser lite opsiktvekkende ut, der de ligger omkranset av busker og trær, regelmessig bygd, klædd med firkantet gul sten, kirken med de to symmetriske tårn vi nu er så vant til fra byene. Kirken har et nummer, ikke noe helgennavn som vanlig.

Like overfor er en innhegning, omgitt av svære løvtrær, der går et par nonner og raker høi, mens noen småbarn krabber på grønnsværet innved nettingen og kikker nysgjerrig på oss.

Vi får litt orientering, skal først bese haveanleggene, derefter det innvendige av kirken.

Vi går inn gjennom havegrinnen — solen kaster gygne flekker på veien gjennom buskasenes flettverk, og fuglene kvitrer i løvhenget.

— — —

Og det går oss som det går publikum, når Ouverturen er forstummet og kunstverket utfolder sig, den sanne kunst med sitt sterke innhold i en gri-

pende, uttrykksfull form, skapt av genial evne og ydmyge hjerter og hender; man blir stille og tar imot med undring og takknemlighet.

Vårt blikk faller på en knelende marmorskikkelse med fremrakte hender og et smertefylt, bønnfallende uttrykk i det opadvendte ansikt; i den stensatte bakvegg viser et glassmaleri i skjønne farver en engel med en kalk i hendene og et uendelig medynksfullt ansiktsuttrykk. På den motsatte side av veien lyser tre skikkelser mot en dunkel bakgrunn, det er de sovende disipler; hvor naturlig uttrykksfulle er ikke deres stillinger, så smertelig å skue like overfor Mesterens kamp og kval.

Vi følger de kristne mysterier fra Maria trolovelse til Bernadettes syn, med korsveien som klimaks, fremstillet i en rekke grotter, rammet inn av et frodig løvverk fra busker og trær og prydet med beplantninger som markerer billedenes karakter og forhøier deres skjønnhet.

Efter en stunds vandring hører vi den fine silirelyd av et springvann, og veien svinger plutselig inn i en stor kjølig grotte med et basseng hvor noen fine vannstråler sprudler op av et hjerte; like ved er der en liten Jesu Hjerte grotte og et diminutivt kapell. På den store grottes mørke stenvegg, bakom de rislende vannstråler, brer et stort tre sig ut i relieff med grener og frukter i mattskinnende farver.

«Å, se», utbryter en av de betatte tilskuere, «det er noe som stikker op av fruktene på treet!» Vi strekker oss ut over vannkanten for å se bedre, — det er små dødningehoder som stikker op av fruktene, — døden, syndens sold.

«Huff», grøsser en herre foran oss, «jeg synes det er litt nifst! Men praktfullt er det!»

Det blir for meget her å nevne alle fremstillingene, hver med sitt uforlignelige samspill mellom natur og ånd, troens juveler, gjengitt av kunstnerhender, — i utsøkte innfatninger, forarbeidet og vedlikeholdt av flinke, tålmodige ordensfolk.

Efter forhåndsorienteringen rettet vår oppmerksomhet sig især mot stenene, og de skuffet ikke. Tusenvis av skinnende, krystallformige stenstykker, med nyanser i grått, blått, grønt og andre fine farvetoner, var lagt på hinannen med nitid nøiaktighet og formet til stilrene hvelvinger og plataer for de edle marmorskikkelser som gjengav Åpenbaringsen gang.

Hver eneste av disse grotter er et mesterverk, såvel hvad stoff og utforming som hvad sjelelig uttrykk angår, og hver detalj er så utsøkt at det må henrive selv en mindre skjønnsom iakttager.

Turistene blev snart fylt av en andektig forundring og beundring, hvilken konfesjon eller mangel på konfesjon de enn tilhørte, — eftersom de gikk i denne overraskelsenes have, hvor tiden likesom var utsjaltet, hvor så ophøiede tanker og stemninger dominerte at det virket overveldende, og hvor

versifiserte anmodninger til publikum, på marmortavler i rammer av stenkryshall og myrth, var som en mild og alvorlig stemme som formanet oss til ikke å late som om vi var på landtur, men å huske på å vise andakt, fordi stedet var hellig.

Kirken var innvendig beklædd med de samme skinnende stenkrystaller, og de samme virkemidler var her anvendt for å anskueliggjøre korsdøden, opstandelsen og de hellige sakramenter. Golgathascenen var fremstillet over høialteret, og på kommuniionsbenken, skriftestolen, prekestolen, døpefonten var innrisset i marmortavler de skriftord hvortil sakramentene knytter sig.

Vi blev stående i stum beundring foran en sarkofag under et sidealter; en Kristusskikkelse lå der i et skjønt lysskjær, hvilende i harmonisk ro. Ventet vi på at den skulde reise sig? En kunde føle det slik foran den. Vi stod der og tenkte, at likesom den katolske kirke har vist oss hvilken verdi tradisjonen er, slik pusset den nu et annet begrep klart for oss: Pietet. Sann pietet bar alt dette vidnesbyrd om, en absolutt ærefrykt for Gud som vil vie Hans Åpenbaring det ypperste menneskeevne formår å skape og verne om.

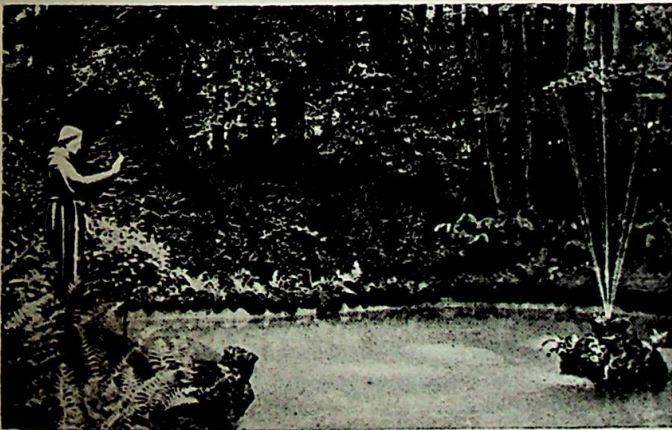
Den katolske kirke ærer skapningen, forlyder det iblandt. Hvor fantes den minste antydning? Ikke i de utallige kunstverker, heller ikke i stemningen over de enkle klostergraver utenfor kirken med den ydmyge bønn på de simple trekors: Bitte für uns.

Ved foten av bakken stod et monument over Krauss, presten som fikk inspirasjon til å sette i gang dette underverk, som hans sterke kristne personlighet, gav fra formående hold, utsøkte kunstnerkrefter og klosterfolks utrettelige detaljarbeide, har bragt til fullendelse.

Og vi gikk videre, ut i dagens travle liv, til tid og mange nye steder. —

Uforglemmelige Arenberg, som ingen må forbi fare uten et besøk, — et minne til å bevare i sjelen, og ta frem en gang i mellom, som relikvie — med nennsomme hender.

Inger Louise Abrahamsen.

St. Franciskusparti fra haven.

Fra klosterhaven: »De sovende disipler.«

Fellesreiser av skoler og foreninger.

Av br. Frans.

Det er så ofte at skoler og foreninger tar på utflukt i instruksjonsoiemed eller på pilegrimstur. Og det har utviklet sig til at de fleste slike turer foregår med biler — nokså flatterende kalt solskinnsbusser. Mange har fulgt kallet gang på gang. Og etter en vellykket tur har de lovet sig selv at *neste gang blir det toget*. Men neste tur var også arrangert med bil. Og slik går det. Jeg er mellemfornoid over å være med på slike fellesreiser med biler. De svære bussene (som breier sig i veiene og tvinger de mindre ut av veibanene når disse er smale —) er nok greie å bruke, især for lederen — men huttetu når støv og lort fyker og flere kaster opp — da foretrekker mange å *ta toget*.

Og så meget dyrere blir det ikke. La oss få noe bedre enn disse uhyrlige fellesreisene med busser og biler. Og billigere blir bilturer ikke, ti det sliter både på humør og klær for ikke å snakke om kroppen — å reise med buss. Det er slitsommere enn med jernbane.

Men vi lever jo i fartens og bilens århundre — så bildilla er blitt et ord i sproget.

*

Nye regler ved Statsbanene.

1. Billettmoderasjoner ved jernbanen for fellesreiser av skoler.

Disse innrømmes ikke f.o.m. 20/12 t.o.m. 6/1, f.o.m. lørdag for palmesøndag t.o.m. 3. påskedag, f.o.m. 20/6 t.o.m. 5/7. D.v.s. ved jul- og påsketider, samt ved skoleferiens begynnelse må det betales ordinær pris ved samlet fellesreise.

- Betingelsen for bestilling av plass og billetter: Henvendelse i god tid, senest 3 dager før avreiseditiden. Henvendelse til avreisestasjonen eller distriktsjefen.
1. En barneskole som institusjon kan få moderasj

ved henvendelse til avreisestasjonen. (Barneskoler er: Norske folkeskoler, middelskoler og private barneskoler.) Det kan følge med en lærer-(inne) for hvert begynnende antall av 9 elever, som det er betalt for. Det må være minst 9 elever og 1 lærer-(inne) eller en må betale for dette antall (altså minst 10).

Moderasjonen er: Barn fra barneskole kan reise for tredjedelen av full enkelt billetts pris.

Ekspl.: Oslo—Hamar og retur, 9 elever og 1 lærer-(inne) 126 km. $\times$ 2. 10 reisende III à 2.55 $\times$ 2 $\times$ 10 = kr. 51.00 eller kr. 5.10 for hver frem og tilbake.

2. En skole for voksne elever (d.v.s. studenter ved universitetet og høiskoler, gymnasier, tekn. skoler, lærerskoler, fylkesskoler, landbruksskoler, handelsskoler, styrmannsskoler, maskinistiskoler o. l.) kan reise for *det halve av full billettpris*. Lærerspers. det samme som elevene. Minst 10 med iberegnet lærer.

*

2. Fellesreiser av foreninger og sluttede selskaper.

Foreninger, korporasjoner og sluttede selskaper kan etter avgjørd for hvert enkelt tilfelle — bli tilstått nedsettelse i billettprisene for reise i 2. eller 3. klasse etter disse regler:

1. Minst 12 personer	— 25 %	i tur eller tur—retur.
2. » 50 »	— 30 %	—»—
3. » 100 »	— 50 %	—»—

Det regnes med voksne personer. — For speidere kreves det bare 10 deltagere eller betaling for dette tall voksne personer.

Eksempel: Oslo—Hamar og retur koster III kr. 12.60.

1. 12 (bill.) à 12.60 ÷ 25 %	kr. 113.40 d.v.s. 9.45	pr. reisende.
2. 50 (bill.) à 12.60 ÷ 30 %	kr. 441.00 d.v.s. 8.81	pr. reisende.

3. 100 (bill.) à 12.60 ÷ 50 % kr. 630.00 d.v.s. 6.30 pr. reisende.

(Takster uten forbindtlighet!)

*

3. Ved reiser til møter og stevner o. lign.

Deltagere i fagmøter, foreningsmøter, stevner og feriekurser m. v. kan etter jernbanens nærmere bestemmelse få 20 % nedsettelse i pris for enkeltbillett eller tur—retur billett for voksen. Minst 50 voksne. Minst 100 km. regnet en vei. — Hvis det er under 100 km. blir det å betale eventuelt den nedsatte pris på 100 km.

Det må stilles garanti for løsning av minste antall billetter, og billettene utleveres til moderat pris mot legitimasjon.

Deltagerne kan reise hver for sig, ikke samlet.

*

Husk at barn — på jernbane reiser for $\frac{1}{3}$ pris av voksen tur. —

Barnealder er:

Under 4 år fritt.

III klasse 4 til 16 år for $\frac{1}{3}$ av enk. billett for voksen.

I og II klasse 4 til 10 for $\frac{1}{2}$ av enk. billett for voksen.

Denne siste alderen gjelder også for soveplass.

Husk også at tur—retur billett gjelder 16 dager.

Alm. tur kun 4 dager.

*

Det er nevnt at «det er så kjedelig å reise med toget». Jeg er dessverre ikke så ung lenger at jeg ikke ryster i knærne etter en rundreise med «solskinnsbusser». Likeså måtte jeg sende dressen og frakken på renseriet etter siste tur. Dessuten var jeg ikke klar i hue — i kroppen — i hele bevisstheten — før 8 — otte — dager etter turen.

Br. Frans.

Vår feriekoloni!

Ja, nu er juni måned der og vi nærmer oss skoleferiene. Da er det mange som spør om det blir feriekoloni igjen. Det er allerede 1 måned siden at det spørsmål blev stillet Vinsensforeningens president — og svaret det kommer idag. Jo, det blir feriekoloni og til samme tid og på samme sted som før. Ute i Sylling, et stenkast eller to fra Holsfjordens badestrand i ly av bjerkeholt og bakkehald. ....

Og barna har vi — likeså tante til å ståke med dem — kokke og alt det som må til.

Men ingen penger.

Nu, vi gir oss trøstig i vei, for de gamle venner av feriekolonien som nu har hjulpet så godt i alle år vil nok huske på alle de små fra bakgårdene og bakgatene i den store steinbyen som heter Oslo.

Den som har gått på den glohete asfalten en varm sommerdag vet hvad det betyr for oss å få ut på landet de barna som tilhører vår Kirke, og som bor Oslo rundt i gamle og nye gårder — og hvor naturen er blitt forstenet og het og luftløs — og hvor barna visner som nye planter uten sol og luft.

Like viktig er [det at vi har en katolsk tradisjon i Sylling i St. Halvards kloster. Der får barna høre

messe om søndagene — og et lite Gudsord vil p. Leo sørge for å gi de små.

Alt ialt skulde barna få det beste vi har å gi for kropp og sjel i disse sommerukene vi har hånd om dem på Sylling.

Ennu en ting skal vi også huske. Tenk hvor det er godt for en mor som pliter sig trett med ungestell og matstell hele året å ha et pusterum for bråket. De får også på sett og vis en velkommen hvile — ferie for det verste bråket. Og så kommer barna hjem om høsten med humør, runde kinder og sterke lunger.

Ja, en dikter vilde naturligvis ha skildret disse ting i bedre ordelag enn Vinsensforeningen, det er klart. Men vi får allikevel trøste oss til at Forsynets hjelpere gir oss sin støtte i år, som ifjor og alle årene før. Men foreløbig mangler vi bare kr. 1300 — trettinhundre kroner. Vinsensforeningens næringssorger i juni og juli er mange. Men vi tror!

For St. Vinsensforeningen
Ivar Ruyter.

Som vanlig mottar sogneprestene innmeldelser av barna. Likeså kan bidrag som vanlig sendes til bladet «St. Olav» og begge sogneprestene.

Bokanmeldelse.

Lars Eskeland: «Skimt».

I «Tidens Tegn» for 15. ds. anmelder redaktør R. Halle Lars Eskelands «Skimt» i følgende ordlag:

«Det var i 1927 Stortinget feldte Lars Eskeland som styrer av Voss folkehøiskole, som han hadde ledet i over 30 år og ført frem til en stilling som gjorde skolen til en mønsteranstalt og ham selv til en fane for ungdommen. Det var et av åndsfrihetens største nederlag i tinget, efter en debatt hvor trangsynet og hykleriet feiret de største triumfer og hvor hr. Hambro drog vittig tilfelts mot Eskelands omvendelse, som han syntes det blev gjort for mye reklame av, med avis-klisjeer og sensasjonelle overskrifter. Nei, sann omvendelse hørte hjemme i lønnekamret eller i kirkerummet.

Skimt, som Lars Eskeland nettop har sendt ut, er en samling av reiseskildringer, historiske essays, brev og betraktninger omkring moderkirkens stilling og hans egen stilling til moderkirken. Det er intet propagandaskrift, men en bekjennelse, avgitt med hele Lars Eskelands rike personlige varme. Det er ikke snev av bitterhet eller polemisk arroganse i det han skriver om tapet av skolen, som var smertelig, men allikevel en sjelelig lettelse, fordi den kom til å stå i veien for det som var blitt den innerste mening med hans liv. Som han sier i et brev til sin trofaste venn, dansken Niels Dael, presten og folkeskolemannen fra Liselund ved Slagelse: «Dei sa meg at eg kom til å øydeleggja Voss Folkehøgskule, og du kann nok skyna at den tanken gikk mest til merg og bein. Men å berga skulen med å gjeva si sjel i vederlag, vart for dyrt. Og soleis stod det. Det eine var det botevon med, det andre ikkje.»

Er det kanskje Luther som har innstiftet kristendommen? spurte O. Thommessen i sitt innlegg om Ordo Crucis forleden; slik stiller også Eskeland problemet og fører det videre, helt ut i den konsekvens, som er katolisisme. Luther og Calvin bygget op hver sin kirke som fikk navn efter dem, sier Eskeland, men det var å sette ut i storm og sjø i hver sin liten båt fra moderskipet, det veldige og evig lysende fartøiet, hvor kanskje ikke alt var som det skulde være, men som dog var skapt av Kristus og stadig hadde ham med ombord. Å rømme under de forhold var det verste en kunde gjøre, for selv om det aldri kunne true moderskipet, var selve adskillelsen en dyp tragedie.

Eskeland har selv funnet veien tilbake, og Skimt forteller hvorfor og hvorledes. Særlig de kapitler, som er viet historiske helteskikkelser, med Olav den hellige i spissen, gir meget av sammenhengen og helheten i Eskelands tro og tanke; overgangen fra storhetstiden til forfallsårene faller sammen med protestantismens gjennombrudd og moderkirkens fall, en parallellitet som Lars Eskeland stadig kretser om som må ha virket sterkt inn på en mann hos hvem det nasjonale og det religiøse, norskdom og kristendom, løper sammen i et helstøpt og bærende livssyn.

Det er også mye aktuelt i Skimt, ferske reiser til Mussolinis Italia, som han mener hedrer og ærer kirken, og Hitlers Tyskland, som han er svært skeptisk overfor. Folk som er redd katolsk propaganda skal ta sig i akt

for Eskelands siste bok, nettop fordi den ikke propagandere på annen måte enn ved å tegne en fin og dypt ekte bakgrunn for trosutviklingen hos en mann med Eskelands personlige tyngde. Men de som har frisinne nok til også å se kirkens og troslivets problemer uten ophisselse og aversjon i noen retning, vil bare glede sig over en bok som ikke bare er et lødig tidsdokument, men også et selvportrett av en av de mest sympatiske og høireiste av våre samtidige.»

R. H.

Hvordan jeg ønsker St. Olav!

I

Ingen politikk,
Ingen statistikk,
Megen sund mystikk,
Helgenliv og konversjoners kilde.
Nytt fra hver en by,
Som i Kirkens ly
Blomstrer frem til Troens fylde.
Glimt fra pol til pol,
Ord fra Petri stol,
Det er Olavsbladet som jeg vil det!
Slemdal 12—5—39.

Marie Knudtzon.

II

Kritik — hellere Tanker om et katolsk Blad.

Min mening er:

1) Bladet bør repræsentere Sancta Romana Ecclesia — ikke den lokale Menighed — og bør præsenteres S.R.E. for denne og for Omverdenen.

2) Den opbyggelige Optakt bør tages — og kun tages — af Klassikerene (Bossuet plus Newman er Skatkister).

3) Der bør være meget Udsyn: Rom, de store kath. Lande, Kirker, Ordner og Missioner (cfr. The Tablet) — Stoffet er let at finde i Udlandets Blade. Bladet må være nationalt-internationalt-neutralt. Men ikke lokalt!

4) Det bør bringe en Serie eller to om Aaret af Oplysning: Dogmer, Mysterier, Sakramenter, Liturgi, Bibel — men centrale Ting, evige Sandheder i Nutidens Sprog- og Tænkeform. Lignende Serier om Helgener og store Aander.

5) Det maa opretholde Kirkens Ry som Kulturkilde ved a) hver Gang at bringe et klassisk katolsk Kunstværk (Arkitektur, Maleri, Skulptur el. Melodi), NB! med Fortolkning (kort — og i petit) — b) give Orientering i Europas (og U.S.A.s) katolske Litteratur — og c) orientere Læserne til et katolsk Syn paa vor egen Litteratur, vort Theater og de mest omtalte Film.

6) Det maa have Horizont: det er aktuelt og katolsk at orientere om — Orienten («Irenican» fra OSB i Amay sur Meuse i Belgien har Stof!). Og saa maa det katolske Islæt i de aktuelle Begivenheder illustreres som f. Ex. The Tablet gør det — men upartisk og aldrig rethaverisk.

7) Det lokale Stof (Menigheds-Kaffe) bør være petit paa øverste Halvside af Annonce-Sider — og Ungdoms- og andre Interesser bør fores paa et løs

Tillæg, redigeret av de interesserede selv, hvilket vil halvere Læsernes og Holdernes Antal.

8) Jeg tror ogsaa meget paa pages choisies af store katolske Aander, hos hvem der ofte med stor Frugt kan nappes 2—3 sammenhængende Sider eller et Par Sider udsøgte Tanker.

Saa mange var Ordene — Idealet er godt nok for ét katolsk Blad, men haabløst for et Menighedsorgan. «St. Olav» er vist kommet det saa nær som Klerus og Menighed tillader det.

Peter Schindler.

III

Skreia 18. maj 1939.

Til «St. Olav»s redaksjon.

Ser av «St. Olav» nr. 19 at leserne skal få lov til å uttale sig om hvorledes de ønsker bladet.

For å begynne med det rent ytre vilde jeg ønske at farven på «permen» var blå eller grønn istedenfor gul og at de kras materialistiske avertisseringer på forsiden fikk en annen plass og at forsiden isteden fikk bilde av Hellig Olav eller hans merke eller våpenskjold. Format og utstyr ellers er bra.

Av innholdet som har vært, setter jeg stor pris på K. Kjelstrups dikt, på de utenrikspolitiske artikler og på bokanmeldelsene. Lange prekenes og lange dogmatiske artikler blir sjelden lest. Slike ting bør helst være korte og greie. Historiske skildringer, slike som Sigrud Undset m. fl. har levert er det mange som interesserer sig for. Og — hvorfor kunde ikke «St. Olav» ta fatt og bygge en bro mellom det katolske Norge før reformasjonen og det katolske Norge idag — og i fremtiden. En slik forbindelse vilde best komme i stand ved små, malende skildringer fra våre fedres liv og virke i middelalderen.

Det er især en ting som vilde interessere mange nemlig de Hellige menns fødselsdag eller minnedager som våre fedre brukte til merkedager. Kunde ikke «St. Olav» ha en liten notis om disse for hver uke?

Ja, dette var bare noen små ønsker. Og så vil håpe at de mange ønsker som kommer inn vil virke slik at bladet blir enda bedre enn det er og derved vinne flere abonnenter, hvilket betinger bedre råd og makt.

Med takk til redaksjonen og medarbeiderne.

H. L.

Herhjemme —

Oslo. St. Halvardslaget høitideligholdt nasjonaldagen i år med en festlig tilstelning i sitt foreningslokale. Festen hadde samlet fullt hus og det pyntede lokale satte folk straks i den rette nasjonale stemning. Formannen, hr. Tangstad bød velkommen og derpå gikk man til bords. Etter at man hadde latt den gode mat vederfares all rettferdighet, blev talen for dagen holdt av hr. førstefullmektig Ivar Ruyter. Han talte om fedrelandskjærighet, om våre plikter som samfundsmedlem og katolsk kristen. Etter den 17. mai kommer den 18. da begeistring skal omsettes i praksis. Den gode tale hlev hilst med bifall og fedrelandssangen. Monsignore Snoeys som sammen med pater de Paeppe bæret oss med sitt nærvær holdt så talen for kongen. Han sa bl. a. at han var viss på at vår gode konge hadde sitt folks kjærighet uansett politisk farve. Kongesangen blev derpå sunget.

Der blev avsendt følgende telegram til hans majestet: St. Halvardslaget som er samlet til fest i St. Halvards prestegård sender hans Majestet sine beste ønsker i anledning dagen. Hovorpå der innløp følgende svar: Motta min beste takk for hilsen. Håkon R. — Stemningen ved bordet fortsatte med sang der i toneskjønhet og utholdenhet fortjener all ros. — Siden blev der servert kaffe og kaker. Frk. M. Lünenschloss sang i to avdelinger nogen vakre sanger med sin nydelige stemme. Der blev også opført et par sketsjer og ellers bidrog alle med sitt gode humor til at festen blev den livligste og morsomste vi har hatt på lunge.

Deltager.

Bergen. Søndag 30. april hadde St. Elisabethforeningen sitt siste møte før ferien i vårt vakre foreningslokale. Etter at vi hadde sunget vår egen sang og avvirket den materielle side av programmet holdt frk. Anne Erichsen et meget interessant foredrag om et besøk i Cadburys chokoladefabrikk ved Birmingham. En av våre kjære søstre fremviste herlige lysbillede fra Jesu liv og pianistinnen fru Signe Bonnevie underholdt oss med sin lødige kunst. Hun høstet stort og takknemlig bifall og med en liten utlodning og en salme sluttet den hyggelige aften.

P. Lea.

KVINNENS VIRKE - -
FOR HJEM OG KIRKE

Fra kongressen i Rom.

I dagene 11.—18. april avholdt som allerede før omtalt den internasjonale katolske kvinnelige sin 10. kongress i Rom under ledelse av presidenten Madame F. Steenberghe-Engeringh. For N.K.K.F. møtte frk. Sigrud Boe, Arendal og fru Thora Sørlye, Oslo. Begge damene er nu kommet hjem fylt med glede og begeistring over hvad de har sett og oplevd. Helt uforglemmelig er den privataudiens hos pave Pius XII som kom i stand på den danske delegerte, hoffdame fru Uke-Ramsings initiativ og hvor den Hl. Fader mottok de skandinaviske damer og talte, med hver enkelt av dem. Likeledes berømmer de biskop Smits aldri sviktende omsorg for norske katolikker når de opholder sig i Rom — en uttalelse som vil bli underskrevet av alle norske katolske romafarere.

Det navngjetne brigitinerkloster Casa di St. Brigida på Piazza Farnese — i umiddelbar nærhet av et av Roms skjønneste byggverker Farnese-palasset — dannet likesom hovedkvarteret for den skandinaviske seksjon. Sjelen i alle arrangementene var fru Ramsing som har opholdt sig hele vinteren i Rom men hvis helbred dessverre en overgang ikke var det beste. Hun er medlem av det internasjonale styre og selvfølgelig meget optatt, men hadde allikevel tid og krefter til overs til å gjøre oppholdet i Rom så utbytelsesrikt som mulig for alle de skandinaviske kongressdeltagere.

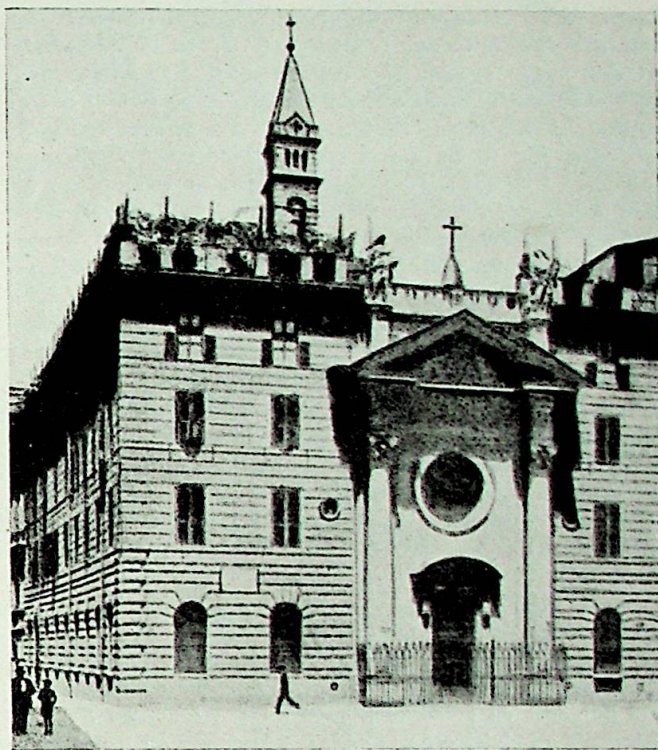
Kongressen tok sin begynnelse 11. april. I alt omfatter Union Internationale des Ligues Féminines Catholiques over 35 millioner medlemmer — på kongressen var 39 land representert. Dessverre manglet det tyske rike blandt disse 39. Forhandlingsproget er fransk, dog blev

også engelsk meget benyttet i diskusjonsinnlegg. Det var de unges avdeling under ledelse av sin president *Mademoiselle de Hemptinne* som la for i dagene 11.—13. april. Etter en kort andakt med sakramental velsignelse, meddelt av kardinal Pizzardo holdtes det første møte, hvor både den internasjonale ligas protektor, kardinal Dolci og kardinal Pizzardo hadde ordet. Seansen blev dog nok så kort da det var anmeldt store luftvernsmanøvrer og enhver hadde ordre til å opholde sig på sin bopel imens. Den neste dag blev innledet med messe og felleskommunion i St. Agnes-basilikaen — et meget interessant møte med diskusjon over emnet: utdannelse til apostolatvirksomhet og seksjonsmøter for de forskjellige studiekretser utfylte dagen og om aftenen gav den italienske ungdomscentral en velliykket soiré i prektige lokaler. I den skjønt illuminerte have blev det opført et gripende sangspill — overordentlig interessant var det at praktisk talt alle de unge delegerte møtte i nasjonaldrakter fra hver sitt land og i kveldens løp gav prober på folkesang og folkedans. På ungdomskongressens avslutningsdag holdt kardinal Pizzardo, som taler 7 sprog flytende, en gripende tale i «*Angelicum*» over «*Caritas Christi urget nos*», og innbød til å delta i den efterfølgende diskusjon. Etterpå gikk man i høitidelig prosesjon til «*St. Peterskirken*» for å syngé et høitidelig Credo ved apostelfyrstens grav. Prosesjonen fikk et intermesso da sirenene atter gikk og alle måtte efter ordre styrte inn i nærmeste hus. I løpet av noen sekunder var gater og plasser blåst tomt for mennesker — og i tre kvarter suste flyene over byene. Det lynte og tordnet fra alle siden i et imaginært bombardemang, som gav et fryktelig inntrykk av de redsler et slikt kan rumme når det er alvor. Så kom det befriende sluttsignal og prosesjonen kunde gjenoptas. Som avslutning på de unges kongress blev det i St. Paul-basilikaen holdt en korsveiandakt, hvor det ved hver stasjon blev bedt på forskjellige sprog. Blandt de mange prester var således en kineser, en neger og en hindu.

Fredag d. 14. april blev så selve hovedkongressen åpnet med messé i St. a Maria sopra Minerva og preken av kardinal Pizzardo. Både denne dag og de neste var optatt av rapporter fra de forskjellige ledd tilsluttet ligaen — for Norges vedkommende oplestes rapporten av frk. Sigrid Boe. Hovedtemaet for kongressen var som bekjent en utredning av den katolske kvinnes innsats i det nuværende samfunds kristne fornying — man fikk inntrykk av at det i de forløpne år siden siste kongress var blitt arbeidet målbevisst og godt i de forskjellige ledd. Interessante rapporter over emnet: kvinnens sociale opdragelse forelå fra intellektuelt-, arbeid- og landbruksmiljø i 17 land — de blev diskutert og forskjellige resolusjoner tatt. Den store begivenhet var audiensen hos den hellige Far — den første store offentlige audiens pave Pius XII har avholdt.

Audiensen fant sted i Sala Regia — omkring pavens trone stod de forskjellige lands fanebærere og på et stort bord lå de gaver som var bestemt for Hs. Hellighet. Presidenten, madame Steenberghe, førte ordet i 35 millioner katolske kvinners navn og lovet Kristi stattholder lydighet, troskap og hengivenhet. I sin svartale betonte paven det særlige kvinneapostolat som har hatt sin gyldighet like siden den første kristendoms tid hvor

Casa di St. Brigida, Roma.

fromme kvinner, hvis navn er skrevet i livets bok, medvirket til evangeliets utbredelse. For i tiden var imidlertid kvinnens apostolat begrenset til den nærmeste familie men idag er det utvidet med mange sociale forpliktelser — for å etterkomme disse er det at Pave Pius XI kalte alle lægfolk til å medvirke i katolsk aksjon på alle religiøse arbeidsfelter. Mer enn noengang før er kvinnen i våre dager mannens medarbeider — særlig fordi menneskeheten nu er hjemsokt av så mange lidelser. Men hvis alle kvinner vil arbeide med på riktig måte vil snart kommunismen forsvinne og den kristne orden vende tilbake. Til sist fikk alle deltagerne den apostoliske velsignelse. —

Selve kongressen varte i 4 dager. Dens hovedinntrykk er beundring for hvor livsnært de katolske kvinner arbeider og hvor felles problemene er om enn land og miljø er nokså forskjellig. Alle som hadde ordet talte om den samme store kamp og de samme vansker — alle betonte nødvendigheten av å få vel utdannede kvinnelige ledere av ungdomsarbeidet, studiecirkler, studieuker, kursur og foredrag for yrkeskvinner, mødre og vordende ektefeller. Alle krevet en kristen-social utdannelse av ungdommen og en religiøs opplysningskampanje som ut fra den katolske aksjons prinsipper kunde omfatte alle samfundslag. Typisk er hvad en meksikanerinne bemerket: «*Selv i de høist kultiverte kretser finnes det i vår tid religiøse analfabeter. Man utdanner sig til alt, men ikke til kristendom.*» — «*Overalt gjør den ny-hedenske tidsånd sig gjeldende og materialismen søker stadig å gjøre nye erobringer — og mens Kina, Japan, India og mange andre land kaller på prester, søstre, kirker, skoler, sykehus trenger de gamle kristne land som kan hende aldri for selv til misjonærer!*» — slik talte den belgiske

Baers. Med glødende overbevisning utbrøt Indias representant: «Faith is our treasure» = troen er vår skatt, og den unge sympatiske representant for Kina, mlle. Lo — hennes fulle navn er Lo-Tseng-Tso og hun er datter av den kjente store katolikk Lo-La-Pong, som led martyrdøden for to år siden etter et storslått lægmanns-apostolat i Shanghai — sukket: «jeg er misundelig på dere lykkelige! dere har kirker i hver liten landsby mens vi i det stakkels Kina er 3 millioner katolikker blandt 450 millioner kinesere!» Hun studerer i øvrig nu samfundslære i Brüssel, men lenges kun etter å bli ferdig og reise hjem for å ta arbeidet op i sin store fars fotspor. For henne som for alle de andre var kongressen en oppmuntring, en kraftkilde, en fornying —

Den kirkelige avslutning fant sted i Kirken Sta. Francisca Romana, hvor biskopen av Genève mgr. Besson talte om «Kristendommen reiser sig over den hedenske verden» — så steg det felles Credo op som takk, som løfte, som forsett. Og man forlot Rom med Kristi ord tonende i sig: «dere skal være mine vidner —»

Utdannelsesfondet takker.

For denne gang har N.K.K.F.s utdannelsesfond trukket teppet for sine sceniske prestasjoner — politiordonnans Tangstad har som en moderne utgave av den lunefulle Fortuna elskverdig administrert den endelige fordeling av Nilles varebeholdning — den siste appelsinskall fra Dahl-Myhres flotte gave er feiet ut — hr. Dag Jensen og frue har servert den siste porsjon av sin utmerkede lapskaus med samme utrettelige vennlighet som den første — de to trofaste hjelpere fruene Andersen og Hansen har blåst kjøkkenet så fint som om ikke en hærskares mangfoldighet av brukt service hadde truet periodevis å begrave dem levende — unge M.U.L.ere med sin brillante «prefekt» — alias «speiderchef» — Ingrid Gonella i spissen har avlevert sine røde poser ledsaget av de samme glade smil som har strålt hver aften til oss alle — kort sagt: nu er takkens time inne.

Da vil vi begynne med følgende brev, som vi har mottatt med anmodning om optagelse fra N.K.K.F.s styre og som lyder:

«På vegne av N.K.K.F.s styre ber jeg Dem motta vår hjertevarme takk for den enestående interesse De viser vår sak, og for det store og opofrende arbeid som De igjen har nedlagt til støtte for vårt utdannelsesfond.

Må vi også gjennom Dem få lov til å bringe vår beste takk til skuespillerne — og alle de øvrige, som har bistått Dem i arbeidet for: Hjelp til katolsk ungdom. Anna Bonnevie, formann.»

Til dette har utdannelsesfondets formann — med takk for takken! — å tilføie sin takk for utmerket støtte. Og da vil jeg allerførst takke Mariakongregasjonens medlemmer. Som ifjor gjorde frk. Sigrid Øde et stor arbeid for vår utlodning, men i år møtte hun hos sin egen kongregasjon en støtte vi er dypt takknemmelig for. De fem flotte kolonialkurver var gaver fra dens medlemmer, og våre bøker viser at en meget høy prosent av loddtagningen faller på de samme medlemmers pung. Dere har gjort ære på deres preses som jo var tilstelningens beskytter — tusen takk! Derest takk til våre kjære Antonisøstre i prestegården som så kjærlig imøtekom vår bønn om et lite håndarbeid til utlodningen og gav oss de to vakre broderier! Også hr. gartner Rostad vendte «det pene øren» til og gav oss av sitt hjertes overflodighet —

Men vi kan jo alle være enig i at de som bar kveldenes byrde og hete var de optredende. Vi er både her Thoralf Norheim og frk. Astri Borg-Müller med sin elskelige akkompagnator, frk. Kjelstrup, stor takk skyldig for deres lodige kunst! Og så titter vi til sist bak teppet for også å si takk der. Det var en kjempeoppgave den lille skuespillerstab tok på sig med selveste Holbergs mest kjente og beundrede verk «Jeppe på Berget» — denne helt igjennem så tragiske beretning om et klokt og snildt menneskes forfall, fordi han ikke har krefter til å undgå den nærmeste anledning til synd i Jacob skomakers skikkelse — om hensynsløs fremferd av hovmodig overklasse før i tiden, og om Nilles skuffede kjærlighets hårde og brutale utslag, alt kledd i et tidsbilledes drakt men med uendelig vemodig dypde bak den tilsynelatende så komiske overflate. Intet under at dette stykke igjennem tidene er blitt kommentert og utdypet av alle litteraturskjønnere og at det den dag idag hører til skolens pensum og teatrenes faste repertoire i Norge og Danmark. Men ut fra prinsippet: heller falle med ære for en virkelig oppgave enn seire for noe som ikke er seiren verd — gikk de optredende løs på oppgavene — og seiret! Som vanlig var Paula Abry den usynlige støtte — drakter og dekorasjoner som de skulde være og skuespillerne —

Ja, med den beste takk til dem alle, plus til Egil Olafsen også i hans egenskap av alltid beredvillig altnuligmann uker forut, gir vi så til sist ordet til Lars Eskeland som har sendt oss følgende:

Voss 17—5—39.

Eit lite teaterbrev.

Det hørde so heppeleg at eg sist sunday fekk hove til å vera på festen «til inntekt for N.K.K.F. utdannelsesfond» og sjå Jeppe på Bjerget.

Det var ei strålende framsyning, noko mykje meir enn eit vanleg amatørspel. Men amatørar var dei då heller ikkje alle, kann eg tru, i minsto ikkje Willy Olafsen, som var Jeppe. Han spela so godt at denne Jeppe vil leva lenge i minnet mitt. Willy Olafsen hev ein so stor naturgavnad for skolespelkunsten at me kann venta oss noko framifrå av han når han fær den oppving og opplæring som me alle må ynskje han.

Dei andre spele og godt, serleg Jakob Skomaker og Nille. Ja moro var det.

Lars Eskeland.

Trekningsliste fra «Utdannelsesfondets tilstelning:

Sykurv 64: Benedetto, Fredrikstad. — Broderier 4: frk. Østenstad. — Grønnsaker 52: fru Ulrikke Sutter. — Kaffekopper 41: Helene Müller, Stavanger. — Sofapute 145: fru Ranveig Farup. — Gelefat 112: sogneprest Bzdüll, Hønefoss. — Mugge og glass 132: frk. Elisabeth Vanberg. — Bolle 107: fru Ranveig Farup. — Vase 34: frk. Grundeland. — Eggeglass 107: fru Sutter. — 4 askebegere 63: Dahl-Myhre, Bjerregaardsgt. — 1 kolonialkurv 182: Finn, Odd og Berit Barra. — Do. do. 402: Evelyn og Gunnar. — Do. do. 348: mrg. Snoeys. — Do. do. 77: Marie Knudtson, Stendal. — Do. do. 321: frk. Karen Breien. — Hermetikk 421: Gunnar. — Do. 134: fru Anderberg, Nordstrandsveien 33. —

Trekningen foretatt av hr. politiordonnans Tangstad d. 15. mai 1939.

Redaktør: E. Dithmer-Vanberg.

Thronsen & Co. boktrykkeri, Bernh. Getz gt. 3 - Oslo.